

Wijs

Als je wijsheid googlet, vertelt Wikipedia dat wijsheid de kunst is om in alle levensomstandigheden juist te oordelen en te handelen. Dan blijft er niemand over die je wijs kunt noemen naar mijn idee. Juist oordelen en juist handelen is al moeilijk genoeg, en dat gaat zeker niet lukken in alle levensomstandigheden. Als we die levensomstandigheden eraf halen, blijft het juiste oordelen en handelen over. Dat is normatief, want wat is juist?

Een juist oordeel is erg afhankelijk van het tijdsgewricht. Honderd jaar geleden was het woord 'neger' gewoon, tegenwoordig mag het niet meer en is het woord in de databank van het Rijksmuseum geschrapt. Zwart mag wel.

Een juiste handeling is ook lastig, als je erover nadenkt. We hebben tegenwoordig een niet-reanimeren penning. Volgens de Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levens einde (NVVE) is de penning zelfs een behandelverbod. Twintig jaar geleden werd er niets gevraagd, toen werd er 'gewoon' gereanimeerd. Kortom: volgens bovenstaande definitie blijft er weinig wijsheid over.

Dan maar naar mensen die ik wijs vind. Dat zijn er niet zoveel. Meestal zijn het mensen die goed kunnen luisteren en zo af en toe een verdiepende vraag stellen. Een vriendin van mij kan dat goed. Ze oordeelt zelden en als ze dat doet, is ze het meestal met me eens. Dat bevestigt me in haar wijsheid. Ze kan ook heel goed niet-luisteren. Dan knikt ze, stelt een vraag, en luistert niet naar het antwoord. Dat doet ze, vertelde ze me een keer, regelmatig bij collega's waarvan ze vindt dat die aan het blaten zijn. En soms doet ze het bij haar kinderen, als die een heel lang verhaal vertellen. Ze zal het ook wel eens bij mij doen, realiseer ik me nu.

Joke Tacoma

Ik was een keer bij haar, toen ik zag dat haar man de was in de droger deed. Hij schudde ieder stuk even uit, voordat het de droger inging. Ik zei: 'Dat hoeft echt niet, hoor.' Hij reageerde niet. En die vriendin zei: 'Ach, laat hem toch.' Ik realiseerde me dat ik me met iets bemoeide dat me niet aanging en dat geen toegevoegde waarde had door het te zeggen.

Ik denk dat als je wijs wilt overkomen, je vooral je mond moet houden. ■

Joke Tacoma is psycholoog en loopbaancoach. Haar specialisme is mensen met een technische achtergrond. www.tacomacoaching.nl